

Երևան, 11 Փետրվար, 2013

ՏԵՐՈՒԱԿԱՆ ԱՊՈԹՔ

(Միասնաբար արտասանուած)

Իմասփութիւն Հօր Յիսուս, փուր ինձ իմասփութիւն վբարիս խորհել եւ խօսել եւ գործել առաջի քո յամենայն ժամ. ի չար խորհրդոց, ի բանից եւ ի գործոց փրկեա զիս. եւ ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս: Ամէն:

ՍԱՂՄՈՍ 8

ԱՍՏՈՒՆՈՅ ՓԱՌԻՔԸ ԵՒ ՄԱՐԴՈՒՆ ՏՐՈՒԱԾ ՊԱՏԻՒԽԸ

Ո՞վ Տէր, մեր Տէրը,
ինչ փառահեղ է անունդ ամբողջ աշխարհի վրայ:
Փառի աւելի բարար է՝ բան երկինքը.
բայց դուն մանուկներուն ու ծծելք երեխաներուն բերնով
գովեստդ հիւսեցիր ֆեզի հակառակողներուն դիմաց,
որպէսզի լոռութեան մատնես թշնամիներդ եւ հակառակորդներդ:
Երբ կը դիտեմ երկինքի, մատներուդ գործը,
կը դիտեմ լուսինը եւ աստղերը, որ դուն հաստատեցիր,
կը մտածեմ.- Ի՞նչ է մարդը, որ կը յիշես զայն,
մարդ արարածը ի՞նչ է, որ հոգածութիւն ցոյց կու տաս անոր:
Զայն ֆիզ մը վար դասեցիր ֆեզմէ, փառինվ ու պատուվ զայն պսակեցիր.
ու բոլոր ստեղծածներուդ վերակացու կարգեցիր զայն,
անոր իշխանութեան ենթարկեցիր ամէն ինչ,
հօսերն ու արջաները, նաեւ բոլոր վայրի անասունները,
երկինքի թռչուններն ու ծովուն ձուկերը,
եւ ծովերուն մէջ լողացող բոլոր էակները:
Ով Տէր, մեր Տէրը, ինչ փառահեղ է անունդ ամբողջ աշխարհի վրայ:

ՀԱՐԱԿԱՆ-ԱՊՈԹՔ

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:

Ամենասուրբ Երրորդութիւն, տուր աշխաճիս խաղաղութիւն:

Եւ Հիւանդաց բժշկութիւն, ննջեցելոց արքայութիւն:

Արի Աստուած Հարցն մերոց, որ ապաւէն ես նեղելոց:

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա,

Յիսուս Փրկիւ մեղ ողորմեա:

ԱՊՈԹՔ

Պահապան ամենայմի Քրիստոս,
ազ քո հովանի լիցի ի վերայ իմ ի տուէ եւ ի գիշերի,
ի նստիլ ի տան, ի զնալ ի նանապարհ,
ի ննջել եւ ի յառնել, զի մի երբեք սասանեցայց.
եւ ողորմեա' քո արարածոց եւ ինձ բազմամեղիս:

ՕՐՈՒԱՆ ՆԻՒԹԸ

ԾՆՍԴՈՑ 1:20-31

Ասրուած օրինեց զանոնք՝ ըսելով. «Աճեցէք ու շաբցէք», որպէսզի իւրաքանչիւրը կարենայ իր տեսակին պէս արփադել:

Ծննդոց 1:24-25: Կենդանիներու տեսակներ «Իւրաքանչիւրը իր տեսակին պէս»: Վյազանութիւնն ու գեղեցկութիւնն տարբեր տեսակի կենդանիներու ցոյց կու փան Ասրուածոյ փառքը «Երկինքն ու երկիրը կը պարմեն Ասրուածոյ փառքը» (Սաղմոս 19:1): Եթէ սրեղծուածները այսրան գեղեցիկ են, որքան Սրեղծիչը:

«Երկիրը թող հանէ շնչաւոր կենդանի»: Չի նշանակեր, որ երկիրը ինքն է արփադրողը, այլ Ասրուածային հրահանգն: Խնջէս հողի պարագային, «երկիրը կանաչ խով բուսցունէ», դարձեալ ասրուածային հրահանգն է: Եւ ահա այդ նոյն ասրուածային հրահանգն է, որ փակաւին կը գործէ: «Հայրս մինչեւ իհմա կը գործէ ես ալ կը գործեմ» (Յովի 5:17): Այսինքն սրեղծագործութեան շարունականութիւնը մինչեւ հասնի իր աւարփին: Նաև կը նշանակէ, առանց Ասրուածոյ օրինութեան ունի աճում կամ զարգացում կարելի չէ ունենալ: Հակառակ անոր, որ բնութեան մէջ կայ աճեցման եւ զարգացման ընթացքն ու օրենքը, սակայն այդ բոլորը կ'իրագործուին Ասրուածոյ օրինութեամբ:

«Իւրաքանչիւրը իր տեսակին պէս»: Հետաքրքրական արփայայփութիւն մըն է, սկսեալ բուսական աշխարհէն, հասնելով կենդանականին, աւարփելով մարդուն սրեղծագործութեան: Այս արփայայփութիւնը կը շեշտէ եւ յարակ բացագրութիւն կու փայ, թէ իւրաքանչիւրը իր տեսակին պէս ըլլապո է, մերժելով բոլոր տեսակի բացագրութիւններ, որոնք կը փորձեն խեղաթիւրել ճշմարփութիւնը, ըսելու համար, թէ այսինչէն այսինչը ծնաւ (Տարուինեան տեսակեփը), եւ կամ հոգիներու վերամարմնաւորումը (reincarnation):

Ծննդոց 1:26-28: Կարեւոր հագուած մըն է, որ իհմք ծառայած է հայրերու գրականութեան մէջ մարդարանութեան մասին, այլ խօսրով՝ մարդուն սրեղծագործութեան պատմութիւնը:

Առաջին հերթին սրեղծագործութեան կերպը բոլորովին փառքեր է: Միւս բոլոր արարածներու պարագային Ասրուած ըսաւ եւ եղան, իսկ մարդու պարագային «Մեր պարկերին ու նմանութեան պէս մարդ ընենք»:

«Մեր»: Միւս բոլոր արարածներու պարագային այսպիս արփայայփութիւն մը երբեք չեղաւ: Ահա մարդուս փրուած պափիւը: Սրեղծագործութեան հանգրուանը ինքնին ցոյց կու փայ նուազէն դեպի բարձրը: Ամենալաւ աւարփին: Կնիքը սրեղծագործութեան, կնիքը Սրեղծիչին:

«Պարկեր ու նմանութիւն»: Ասրուածոյ ճշմարիկ պարկերը նոյնինքն Քրիստոսն է (Կողոս 1:15 եւ Եփ 1:3): Ահա նոյն այս պակերի նմանութեամբ սրեղծուեցաւ մարդը: Իսկ մարդուն կոչումն է Ասրուածոյ նմանի: Հետաքրքրականօրէն սկիզբը կը ներկայացնէ «պարկերին ու նմանութեանը պէս», յեպոյ «իր պարկերով»: Ուրեմն, պարկերը փրուեցաւ, բայց նմանութիւնը դարձաւ կոչում մարդուն, որպէսզի նմանի Ասրուածոյ:

Նոր Կրակարանին մէջ կը կարդանք Պողոսի գրութիւններէն, «Նոր մարդը ձեր վրայ հազնիք, որ Ասրուածոյ պարկերին պէս արդարութեամբ ու ճշմարիկ սրբութիւնով սրեղծուած է» (Եփես 4:22-24), նաև «Հին մարդը իր գործերով ձեր վրայէն հանեցէք, եւ հազէք նորը՝ զիկութշնով նորոգուած՝ իր սրեղծողին պարկերին պէս» (Կողոս 3:9-10): Ահա այսպես կամ «արդարութիւն, սրբութիւն, ճշմարփութիւն, զիկութիւն»: Առաջին երեքը Ասրուածոյ սպորոգեկներն են, իսկ վերջինը զԱսրուած ճանչնալու զիկութիւնն է:

«Մեր պարկերին ու նմանութեան պէս», «իր պարկերին» Երրորդութիւնն մի ասրուածութիւն զաղափարն է որ կը շեշտուի այս արփայայփութեանց մէջ: Ըստ Գրիգոր Նիսացիի, պարկերը փրուեցաւ մարդուն, իսկ նմանութիւնը ձեռք կը բերուի ազադ կեամքով, նմանի Ասրուածոյ:

Մէկ այլ ուրիշ հետաքրքրական բացագրութիւն մըն է այս արփայայփութիւնը, ըսելու համար թէ Ասրուած իր պարկերին համաձայն սրեղծեց մարդը, մարդկութիւնը: Ինչ որ անցեալին միայն թագաւորներն էին, որոնք ասրուածներու պարկերով սրեղծուած ըլլային: Ահա այս արփայայփութիւնը առիթ կու փայ իւրաքանչիւր մարդ արարածի մքածելու թէ ինք, հոգ չէ թէ ինչ գոյնի, սեղի կամ ցեղի կը պարկանի, սրեղծուած է Ասրուածոյ պարկերին համաձայն, եւ այս երկրաւոր կեամքը առիթ է նմանելու հրեն:

«Ասրուած իր բոլոր ըրածը գրած պետական: Ահա շաբ բարի էր»: Ասրուած ամէն ինչ սրեղծեց, որ բարի նպարակին ծառայէ: Մարդ ինքն է որ անկէ անդին պարագասանապուութիւնն ունի եւ թերացումներ կը կափարէ: Մարդ միշտ փրփնջող ու մեղադրող է, ու երբեմն այդ մեղադրանքները ուղղած է Ասրուածոյ, մոռնալով իր պարագասանապուութիւնը: Հեղինակը այս բարի բառը գործածելով հետադարձ ակնարկ մը կը նեփէ, որովհետեւ շաբ բաներ արդէն իսկ բարի չին իր ժամանակաշրջանին, որովհետեւ արդէն ապականութիւնը մքած էր: Բայց կը շեշտէ բարիի զաղափարը անով ցոյց փալու, թէ Ասրուածոյ սրեղծած վիճակը չար կամ ապականեալ վիճակը չէր, ընդհակառակը մարդուն անկումով է որ այս վիճակին հասաւ, իսկ Ասրուածոյ կամեցածը «բարի ու կափարեալ» (Հոռոս 12:2):